Turchia

TVrchi vt ethicꝰ philoſophꝰ tradit vl
tra piracheos montes ⁊ tharachon-
tas inſulas cõtra babilonis vbera ſe-
des patrias habuere. gens truculẽter ignomini-
oſa ⁊ in anctis ſtupris ac lupanaribꝰ fornica-
ria. Comedit q̃ ceteri abhominant᷑ iumentoꝝ
lupoꝝ ⁊ vulturũ carnes. nec ab ortiuis homi-
nũ abſtinuit. diẽ feſtũ nullũ colũt niſi mẽſe au
guſto ſaturnalia. romãoꝝ impiũ audiuit ma
gis q̃ʒ ſenſit. q̃uis octauiano Auguſto in auro
littoneo cenſum dedit. ⁊ id q̃dem ſponte. nam
cũ vicinas vndiq̃ʒ regiones annua illi tributa
reddere animaduertiſſet nouũ dieꝝ ac tempo
rũ deũ exortũ eſſe arbitrata munera ei quotã-
nis trãſmiſit. hec gens teſte othone hyſtorico ⁊
impatoris Friderici patruo regnãte apud Frã
cos Pipino a caſpijs portis egreſſa cũ auaribꝰ
q̃s hungaros noſtra vocat etas feroci pugna
multis vtrobiq̃ʒ deſideratis cõflixit. Exinde põ
tũ capadociã q̃ʒ tranſgreſſa ad reliq̃s inde fini-
timas gentes ſenſim dilapſa morte latronum
clandeſtinis q̃buſdam excurſſionibꝰ vires ſibi
vendicãs occupatis q̃buſdam montibꝰ ⁊ clau
ſtris oportunis vñ ꝑ occaſiones facile irruptio
nes fieri poſſent vſq̃ʒ adeo emerſit ac ſublata eſt
animis vt palã iam ⁊ pari marte aduerſum fi
nitimos de agri ꝑſſeſſione certari ⁊ deniq̃ʒ ꝓce-
dente tempe non ſolũ pontũ ⁊ capadociã veꝝ
galaciã. bithiniã. pamphiliã. pyſidiã. vtranq̃ʒ
frigiã. cylices. cares. ⁊ eam aſiã que minor voca
tur ad oras vſq̃ʒ Jonie ⁊ littora greci maris oc
cupauerit. nõ vnũ quedã ꝑncipẽ ſed alios alij
duces ⁊ varia auſpicia q̃ſi ꝑ factiones ſecuti Ex
hac gente quemadmodũ nicolaꝰ ſaguntinꝰ vir
grece ac latine hiſtorie ꝑitiſſimꝰ ad nos ſcripſit
vigeſimũ ab hinc ⁊ cẽteſimũ circiter ãnũ Oto-
mãnus exigui tũ cenſus ⁊ obſcuri inter priuatos
nõis ex collecticio milite non ꝑua manu ꝑ ſedi-
tionẽ cõflata craſſari paſſim ac non ſolũ reliq̃
as xp̄ianas vexare. verũ ⁊ hoĩes ſue gentis ar-
mis infeſtis petere ⁊ ſibi ſubdere cepit cuiꝰ cona
tibus orta inter turchoꝝ ꝑncipes ſeditio facilẽ
curſum ꝓbuit. nã illi dũ ſeſe inuicẽ laniant aſſci
tis vndiq̃ʒ omnibus qui pro ingenio prede ra-
pinarumq̃ʒ percupiti eſſent auctoritatem breui
et cum hoc etiam nomen adeptus eſt. oppida
vero non pauca partim vi et etiam patim de-
ditione in gubernationem ac poteſtatem ſuaʒ
accepit. Ottomanno etenim filius ſucceſſit cui
nomen Orcanes. qui cum rem inchoataʒ a pa-
tre ſuo Otthomanno comode proſecutus eſt ⁊
admodum propaganit. Cum vero Amurates
filius ſubſecutꝰ eſt. qui de duobus grecoruʒ im
perio diſceptantibus ab altero qui ſuꝑari time
ret in auxilium accerſitus Turchorum primus.
tranſiuit in greciam vbi conſulto bellum pro
trahens. Poſtq̃ʒ ambos eneruatis ꝯſumptiſq̃ʒ
viribus fractos ⁊ defeſſos animaduertit verſis

veniūt ꝓuīs arma in eos ſine vllo diſcrimīe per
occaſionē ꝯuertit. ⁊ occupato callipoli oppido
ꝑpontīe incheroneſo ad helleſpōti fretū cito
cetera greca oppida appꝫe petere bello palāqꝫ
ſibi ⁊ poſteris grecoꝝ polliceri impiū nō dubi-
tauit. magnāqꝫ tracie ptē. nullis ferme obſiſte-
re audētibꝰ ditōi ſue ſubiecit. Is vita fūctꝰ du-
os reliq̄t filios Salmanū ⁊ pazeitē. Salmano
breui e vita ſubtracto res vniuerſa ad pazeitē
deducta eſt q̄ ꝓſpos fortūe adeptꝰ afflatꝰ vſqꝫ
adeo nouelli regni fines extulit vt thraciā pene
vniuerſā excepta ꝯſtātinopoli ac pera theſſali
am. macedoniā. phocidē. boeciā. atthicā. ma-
iori ex pte occupauerit. Miſos qꝫ illiricos triba
los crebris excurſiōibꝰ infirmauerit. Cōſtātino
polim vō tū oī agro ſuburbaniſqꝫ ac delicijs
ſpoliauit. tū longa ⁊ difficili obſidiōe vexauit.
vt ciues deſpata ſalute de deditiōe agere cepint.
piſſentqꝫ ꝓculdubio ⁊ in hoſtis ſeuiſſimi pote
ſtatē veniſſent in tāburlanes ille ſcitharū ꝑpo
tens rex inſtar torrētis ipo incurſu atqꝫ impe-
tu cūcta ꝓſternēdo ac vaſtādo pazeitē ipm oc-
currere ac reluctari conantē magno ꝑlio ⁊ in-
genti ſtrage ſupatū in aſia cepiſſet. Hic eſt ille
terror gētiū in cuiꝰ exercitu duodecies cētena mi
lia hoīm fuiſſe tradunt. Xerſe ac Dario maior
quoꝝ copijs ſiccata flumia ꝓdiderūt. ira ipē ſe
dei vocitauit. nec noī crudelitas defuit. multas
ac ꝓclaras aſie vrbes deleuit. hoīes tanq̄ʒ peco
ra trucidauit nō etati nō ſexui pepcit. Dama-
ſcū nobiliſſimā Sirie vrbē diripuit atqꝫ incen-
dit. Pazeitē cathena vinctū pradens. q̄ſi canem
ſub menſa ſua comedere iuſſit. aſcenſurꝰ equū
eo tanq̄ʒ ſcabello vſus eſt. poſt cladē pazeite fi-
lij eiꝰ q̄ complures erant in poteſtatē grecoꝝ ve
nere q̄m piculū euaſuri in tharciā traijcere ꝯten
derūt. Calapinꝰ aūt natu maior ad uerſus queʒ
Sigiſmundꝰ rex vngarie collatis ſignis ꝑliuʒ
iniens tumultuoſe fuſus caſtra ⁊ impedimēta
reliq̄t. Xpianoꝝ ingens occiſio facta Johānes
dux Burgūdie in eo ꝑlio captꝰ multo auro li-
bertatē redemit. Calapino mortuo. Orcan eiꝰ
filio tenella etate adoleſcentulo moyſes patruꝰ
⁊ regnū ⁊ vitā eripuit. q̄ paulopoſt ſine filio ꝯ
ſiderato maometē fratrē reliq̄t heredē. Is flac-
cis. i. walachis fortiſſimis ⁊ bellicoſiſſimis na
tionibꝰ trās danubiū vt an̄ dixim̄ꝰ late domi-
nantibꝰ bello attritis tributa grauia impꝫauit.
nōnullos in aſia turchoꝝ regulos armis reg-
niſqꝫ penitꝰ ſpoliauit. xpianos ſub impio ſuo
degentes q̄ʒ duriſſime afflixit. Machomete mor
tuo amirateʒ eiꝰ filiū q̄ dum ꝑ id tempꝰ in aſia
moreret. audita patris morte in traciā traijce
re conāte impator grecoꝝ ꝓhibuit. diu muſca-
phāqꝫ reliquū ex pazeite filijs vt rex potiret̄ e-
miſit ⁊ ſumma ope ꝓſecutꝰ eſt. Sʒ muſcapha
pugna ſupato ⁊ interempto amurates victo-
ria vniuerſum regnū conſecutꝰ Theſſalonicaʒ
illuſtrē grecie vrbem quā tamē Veneti poſſi-de
bant vi captā expugnatāqꝫ penitꝰ diruipuit ea
qꝫ victoria auctꝰ Epirū atqꝫ Etholiā nō obſcu
ras ꝓuincias reliquo regno adiecit. Illiricorū
agros vaſtauit. oppida mlta vi cepit diripuit
atqꝫ incendit. vxoribꝰ more gentis q̄ʒ pluribꝰ in
iunctꝰ eſt. Inter quas georgij ſeruie diſpoti filiā
duxit. nec diu poſt immemor affinitatis aduer
ſus eū duxit exercitū. Georius impar generi po-
tentie furentēqꝫ veritꝰ. hoſtem relicto vno ex fi-
lijs q̄ cum ꝑſidio Smedrā tueret̄. cum coniu-
ge ceteriſqꝫ liberis ac gentis ſue ſacerdotibus in
hungariā ꝓfugit. Expugnata eſt tamen Sme
deroma ac direpta ⁊ diſpoti filio lumen adem
ptū Georgiꝰ patria pulſus diu apud hūgaros
exulauit. Johānes huniades iam ꝑ arma cla-
rus ſepe cum exercitu Serniā ingreſſus pluri-
mis cladibus Turchos affecit. eorūqꝫ duces a-
cie conflixit. verū q̄ʒuis Seruie magnā parteʒ
recupauit non tamē Georgio cuncta reſtituit.
multa ſibiipſi retinuit multa dedit amicis ne-
qꝫ iniuria cum ipſe ſua virtute ꝓpria repuliſſet
hoſtes ⁊ georgij ſuſpecta fides eſſet q̄ medios in
ter hungaros ac turchos nūc hos nūc illos fe-
felliſſet in hijs vero q̄ religionis eēnt neqꝫ Ro-
mane ecclie auſcultaret neqꝫ mahometes legē ſe
q̄ret. Libet q̄m huc ventū eſt. huiꝰ opa ad fineʒ
ꝓſeq̄ q̄m male pugnatū eēt in ꝑlio varienſi. de
q̄ paulopoſt dicemꝰ. fugiens huniades in ſerui
am ſe recepit. Senſit aduentū Georgiꝰ atqꝫ ob
uiā factꝰ venientē intercepit ⁊ quaſi hoſtem cō
iecit in vincla. nec ꝑus dimiſit q̄ʒ oppida ſue di
tōis ab eo pridē occupata recepit nec mlto po-
ſtea cū Johannes verſus Sophiā copias duce
ret videreturqꝫ ne.. parua turchis illaturꝰ dam
na Amurati oīa hungaroꝝ conſilia patefe-
cit. vnde ille admonitꝰ maximā xpianis intulit
cladem. quemadmodū ſuo loco referet̄. Cū vō
Turchi cōſtantinopolim euiciſſent atqꝫ in ſer
uiā ducer̄ exercitū miarent. Sedō auxiliū petēs
ad hūgaros trāſit ⁊ i auſtriā vſqꝫ ꝓfectꝰ ladiſ-
laū adijt regē. q̄ndeuꝰ iam ſenex dignꝰ venera-
tu ſi recta de religione ſenſiſſet ea in eo ſermo-
nis auctoritas ea etiam corporis maieſtas fuit

Acceſſit hunc Johãnes capiſtranus ordis mi
norum profeſſor vite mundicia ⁊ inter p̄dica
tores euãgelij noſtro tempe inſignis q̄ſiuit an
audire ſe vellet ãnuenti qd Romana eccl'ia cre
dit ⁊ docet expoſuit diu ſecũp interprete de ſa
cris eloquijs diſputauit ⁊ errorẽ ſue gentis relin
queret magnope cohortat⁹ eſt. Ille hoc deniq̃
reſponſum dedit. Annis.xc.vitã pduxi nec aliã
religionem q̃ ſuſcepi a patrib⁹ noui. ſapientes
me ciues mei q̃uis infelicẽ hacten⁹ putauere.tu
nunc qd ſepe agitãt ſenes delirũ efficere cupis.
laqueo vitã finire malim q̃ patrũ traditiones
relinq̃re.atq̃ hijs dictis e cõſpectu abijt tã picu
loſum ẽ religionẽ imbuiſſe damnatã. Reuer
ſus domũ quem accepiſſet michaelem zilagi q̃
tum albe cũ preſidio p̄erat frẽmq̃ ei⁹ Latiſlaũ
q̄drigis vectos vrbem exiſſe milites miſit q̃ eos
vel cõprehenderẽt vel occiderent Michael vbi
adeſſe hoſtes animaduertit curru deſiliẽs equũ
q̄ pene ducebat aſcendẽs veloci fuga ſaluat⁹ eſt
Ladiſlaus in q̄driga rept⁹ multis vulnerib⁹ cõ
foſſus ac diſcerpt⁹ interijt.ſed non impune id
Georgio ceſſit. Cognouit ⁊ michael paucis p⁹
dieb⁹ illũ ppe danubij ripã iter habere aggreſ
ſuſq̃ cũ armatis captiuum abduxit.cui dextre
manus duos digitos amputauit cũ ſe gladio
defenderet. Redẽpt⁹ eſt Georgi⁹ magno auri
pondere non tamẽ diu ſupuixit cũ trunce ma
nus fluor ſiſti nõ poſſet.atq̃ hic pfidi hois exi
tus fuit. Lazar⁹ fili⁹ poſt eũ gubernationẽ ſu
ſcepit excluſo frẽ Georgio q̃ q̄ndã Amurates ex
cecauerat. Js cũ ſorore quã nupſiſſe Amurato
dixim⁹ ad opes maomethis cõfugiens fruſtra
ei⁹ auxiliũ implorauit. Obijt deinde Lazar⁹ de
cui⁹ hereditate non parua contentio exorta eſt.
Gregori⁹ turchorũ auxilio paternũ regnũ nit
tit vendicare.vxor Lazari relicta hungaricas
opes implorat.nec katherzina Vlrici comitis
Cilie quondã vxor ac Georij filia portionẽ he
reditatꝫ deſpat. Johãnes cardinalis ſcti An
geli ab hũgaris inuitat⁹ eo pfect⁹ vt arces xp̄i
ſtianas q̃ turchis in hũgariã aditũ p̄cludunt
aut apoſtolice ſedis nomie recipiat aut hũga
ris tradi curet.reb⁹ infect⁹ nõ ſine g̃ui piculo vix
eũ man⁹ turchorꝫ euaſit Budã redijt. Nos
amuratis opa que medio curſu reliqmus pſeq̄
mur. Magn⁹ hic vir fuit domi belliq̃ tã ſuis
amat⁹ q̃ noſtris odioſus cum centũ milib⁹ pu
gnatorꝫ intrauit hũgariã late populat⁹ pro
uinciã ſterilis ãn⁹ impedimento fuit ne regno
potiretꝛ commeat⁹ penuria compulſus redijt

Julianus cardinalis ſcti angeli ab Eugenio
ſummo pontifice mario aduerſus eum miſſus
hungarorum extulit animos.⁊ arma ſumere
pſuaſit.exercit⁹ chriſtian⁹ vſq̃ ſophiam ad ar
cũ magnum pfect⁹ eſt. Sepe cũ turchis pſpe
re dimicatũ non ſine Johãnis huniadis ingen
ti laude.q̃ cum copias duceret ei⁹ nomen apud
hoſtes adeo terrificũ fuit vt plorãtib⁹ pueris
matriſfamilias taciturnitatẽ non aliter impa
rent q̃ Johãnis p̄ſentiã minitãtes. Cõgregato
tamẽ non puo numero turchi q̄niã xp̄ianis cõ
fligere non dubitarũt.ſed non tã felix ei⁹ pug̃
q̃ fortis anim⁹ fuit. Supati virtute hũgarica
multis ceſis terga dedere. Hũgari q̃ bello inter
fuere cupiditate glorie res ſuas ampliãtes ac d̃
magnis maiora tradẽtes impatori Friderico ſu
peratos bello turchos ſcripſiſſe.xxx.milia ho
ſtiũ ceſa captaq̃ multopl'a. Cardinalis ſcti An
geli ſex milia dũtaxat hoſtiũ in eo p̄lio cecidiſſe
ſuis litteris affirmauit. Signa militaria nouẽ
capta Johannem huniadem non ducis tan
tum ſed militis quoq̃ ſingulari virtute vſum
eiq̃ fides habita turchis ea chriſtianorũ victo
ria plus pauoris q̃ damni attulit.nõ hungari
cas tantũ vires.ſed germacas quoq̃ in ſe com
motas arbitrantib⁹. Cõſternati ergo ac percul
ſi metu perinde ac totus occidens cõiuraſſet.pa
cem petiere hungari q̃ ſuas vires non ignora
rent.nec tam potentie ſue q̃ caſui victoriam im
putarẽt piculoſum exiſtimãtes ſepi⁹ tẽtate for
tunam oblatos vltro conditiones pacis nõ re
cuſarũt inducie belli in decem annos iuſiuran
dum per ſua ſacra ambe date partes preſtitere
Deſpoto Seruie q̃ bello amiſerat addita.mo
leſta ea res Juliano cardinali fuit cui pſequen
da victoria videbatur. Eugenio quoq̃ Roma
no pontifici nihil moleſtius nunciari potuit.cu
ius menti nulla maior cura inſedit q̃ xp̄iane fi
dei ppagande. Scripſit igitur cardinali nul
lum valere fedeus quod ſe in conſulto cum ho
ſtibus religionis percuſſus eſſet. Vladiſlao re
gi Polonie.qui eo tempore hungariã occupa
bat vti conuenta diſſolueret imperauit.iuramẽ
ta remiſit.nouum inſtaurari bellum tum pre
cibus tum minis extorſit. Ex chriſtianis princi
pibus auxilia petijt preter Philippum tamen
Burgundie ducem neminem chriſtiane religi
onis zelus commouit.hic ſolus claſſem inſtru
xit que vſq̃ in helleſpontum profecta turchis
ex Aſia eniꝫ tranſitum prohibere in Europam
conata eſt Franciſcus cardinalis venetiarum

Eugenij nepos cum pleriſqꝫ triremibus eo miſ
ſus claſſi p̄fuit. Vladiſlao q̄ alienũ regnum in
uaſiſſet e re ſua viſum eſt ſollicitudinẽ belli pro
uincialib⁹ non deeſſe. Accerſitis igit̃ ex Polonia
⁊ bohemia ceteriſqꝫ vicinis gentib⁹ auxilijs co-
actis ex hũgaria copijs turchorꝝ agros inuade
re ſtatuit Johanni huniadi caſtrorꝝ cura com
miſſa q̄draginta circiter equitũ milia fuiſſe tra-
dunt. pleriqꝫ dimidio minorem numerũ ꝓdide
re. Reguli hungarie pontificeſqꝫ q̄ꝫplurimi in-
terfuere. Julian⁹ ſcti angeli cardinalis milites
cruce ſignatos non paucos ſecũ duxit iter ꝑ va
lachiã receptũ. Deinde tranſito danubio ĩ my-
ſiã ventũ vt ꝑ plana ⁊ campeſtria loca in ro
maniã tranſirent. Amurates hoſtium cognito
aduentu cũ grecis ⁊ turcis in europa manenti-
bus non ſatis cõfideret exercitũ ex aſianis mili
tib⁹ comparauit. ſed angebat animũ traijciendi
freti non mediocris cura. q̄ claſſem aplicã obti
nere pelag⁹ nõ ignorabat anxio vt aiũt ⁊ mul-
ta voluenti animo. Genuenſes quidam curas
adimere q̄ ſuis nauib⁹ accepta pecunia trãſpor
tare copias ꝓmiſerũt. Locus eſt vbi non am-
pli⁹ q̄ꝫ ſtadia q̄nqꝫ latitudo freti cõtinet inter ꝓ
pontidẽ ⁊ euxinũ pelag⁹. tm̃ eſt ſpaciũ q̄d Eu-
ropã Aſiãqꝫ diſterminat. Boſphorꝝ Tracium
dixere maiores a bizãtio q̄draginta ferme ſta-
dijs diſtãtem. Hic amuratis exercit⁹ trãſiect⁹ ẽ
aureo nũero vectorib⁹ ꝑ capita tradito. q̄ ſi ve-
ra eſt fama centũ milia fuiſſe ferunt. Jam ꝓpi
ani locũ attigerãt cui varna eſt nomen. quoni-
am aduentare innũerabiles hoſtiũ copias nun
ciatũ eſt. Cedendũ Vlatiſlao cardinaliqꝫ vide-
bat. ⁊ ne circũueniri ab hoſte poſſent munitũ
montanũqꝫ locũ petendũ. at huniades aduer-
ſari ac reſiſtere turchorꝝ ſe noſſe vires dicere fa
mam ſemꝑ vero maiorem eſſe. Q̄d ſi turchi oẽs
adſint hungar⁹ tamẽ imꝑes fore illos aurea ⁊
diſcolori veſte. hũgaros ferro atqꝫ ere fulgere.
chriſtianum agmen ⁊ ſtare paratum ⁊ ſeq̃. nec
turba nec ſarcinis pregraue intentũ quo dux ñ
modo ſignet ſed ⁊ innuat. Contra ſi turchorꝝ
mores inſpiciant feminas mag⁹ exiſtimare de
bere q̄ꝫ viros. Si fugiat exercitus xp̄ianus quẽ
rex hungarie ducit in quo legat⁹ apoſtolic⁹ ad
eſt. in quo tot nobiliſſimi ꝓceres militant nũq̄ꝫ
deinceps hungaris contra turchos futurũ ani
mũ vicit Huniadis ſententia expectati hoſtes
poſtera die viſi maioris exercitus ſpeciem pre-
buere q̄ꝫ fama ipſa vulgauerat ſiue q̈ metuen-
tibus oĩa vero maiora vident. ſiue q̈ Amu-
rates in cogẽdo milite vulgate opinioni haud
quaq̄ꝫ defuerat. Territus huniades eo conſpe-
ctu tum p̄mũ periculi magnitudinẽ aĩo vol-
uens de fuga regem admonuit. ille ſerũ concili-
um arguens pernicioſam mag⁹ fugã q̄ꝫ pug-
nã dixit. Commiſſo prelio ſperari victoriã poſ
ſe. ſepe minoribus exercitibus ceſſiſſe maiores.
nec tam multitudinem bellatorũ q̄ꝫ audaciã ⁊
ordinem p̄ſtare victoriã. deũ quoqꝫ reſpicere
meliorem cauſam p̄ſtãtioremqꝫ ſe ꝑ ãnos ſi mõ
audeãt exhibere. Fugientes victoriã hoſti trade
re ferrendaqꝫ terga ⁊ multa ſuorꝝ cedem. Ma-
gnifica quoqꝫ verba Johãnis pudic dicta ple-
nus irarũ exprobrauit. Juſſiſqꝫ omnibus ar-
ma capeſcere p̄liũ expectauit. Amurates in pro
ximo colle conſederat. ex quo ſuo ꝑiter atqꝫ ho-
ſtes expectare potuit. dato belli ſigno. q̄ndecim
milia equitum q̄ pugnã prouocarẽt facto glo
bo in chriſtianos impetũ fecere ſingulis Albe
veſtes ſuper loricas fuere. que vento agitate in-
ſtar alarum pre ſe ferebant. totidem viridib⁹
induti ſagulis ſequebant̃ aurea equorum fre-
na multorꝝ viſa ⁊ mult⁹ galearꝝ argẽti atqꝫ gem-
marũ nitor. ipſas quoqꝫ gladiorũ vaginas ꝑ-
grandes vniones ornabant. non detractauere
xp̄iani certamen. itũ eſt velocib⁹ in pugnã ani
mis. ſupior acies noſtra turchos in fugam ver
tit. q̄ꝫplurimis primo impetu proſtratis. pertu
lit ea res magno metu Amuratem. nihil tale fe
rentem fugiſſetqꝫ ꝓtinus perdito exercitu niſi
circumſtantes ſatrape comprehenſo eius equi
freno ignauiam eius increpaſſent fugientiqꝫ cõ
minati ſunt necem. perſtitit ergo inuitus iuſſiſ
qꝫ fortiſſimis arma ſumere prelium inſtaura-
uit. pugnatum eſt ſumma contentione plurib⁹
nunc chriſtianis nunc turchis propinquiorem
victoria ſeſe prebentem. cadebant hinc atqꝫ in-
de q̄ꝫplurimi. plures ex turchis quorũ corpora
parum tecta facile ſagitte enſeſqꝫ penetrabant
Poſtremo quom nouus in horas hoſtis incede
ret ⁊ ſauciorum loca integri occuparent non tã
virtute q̄ꝫ numero ſuperati hũgari paulatim
referre pedem cepere tum Vlatiſlaus cum glo
bo ſuorum quos erga ſe non minus fortes q̄ꝫ
fides habuit ex Polonia vt hoſtes ex acie victo-
res diuerteret. chriſtianiſqꝫ animum redderet in
tumultum quem tenere ab Amurate diximus
circumiectoſqꝫ vndiqꝫ currus impetum fecit. ⁊
ibi noua pugna commiſſa nouis iniectus amu
rati pauor trepidatum totis vero caſtris. Nec
etenim iam conſiſtendi eius animus omnino

aderat. qđ ſi huniadi par animꝰ ac regi fuiſſet ⁊ arridenti fortune dediſſet manꝰ haud dubiū quin ea dies ⁊ amurati vitā ⁊ poſteris eiꝰ imperiū grecie abſtuliſſet. verū ipē vt primū cede rexpiana ſigna ꝯſpexit quom decē milibꝰ hungaris ac valachis ex acie ſe ſubtraxit atꝗ in ſalutato rege nutāte adhuc victoria fugā arripuit fortaſſe rei militaris ꝑito nulla impugna ſalus viſa ⁊ ſaluare aliqs q̄ꝫ ꝑire oēs maluit. Poloni acceptā eo ꝓlio cladē huniadis vecordie atꝗ ignauie tradiderūt ipē ſua cōſilia ſpreta conqueſtꝰ eſt. Vladiſlaus ſue ſorti dimiſſus dū fortiter circa monimēta hoſtiū pugnat eq̄ deiectꝰ obtruncatꝰ eſt. caput eiꝰ haſta infixū ꝑ greciaꝫ atꝗ aſiā in ſignū victorie pplis oſtentatū. Poloni ad vnū ceſi oēs direpta caſtra ⁊ q̄ munitōnes curruū tuebant̄ necati. Epi ⁊ ꝓceres hūgarie q̄ aderāt eadē calamitate oppſſi. Julianus cardinalis dū fugit amiſſo ꝓlio qm̄ iaꝫ hoſtes euaſiſſet hūgaroꝝ pſidiā inuadere n̄ potuit potū eq̄ dātem ſtagnū forte reptū latrunculi q̄dā nouere ⁊ arbitrati pecuniā apud eū eſſe deiecto equo necauerūt ⁊ ablatis veſtimētis nudū cadauer feris ⁊ volucribꝰ dimiſere. Hic eritꝰ eius viri fuit magni ⁊ admirabilis in q̄ neſcias doctrina maior an eloq̄ntia fuerit grata hois preſentia. blādi mores. vitā oi etate nitida. religionis zelus. q̄ oia pro xp̄o ⁊ mortē ipam ferre ſuā ſerit. Huniadē vt ante diximꝰ fugientem diſpotus ſeruire cepit. Poloni regē ſuū hoc pacto bello pluribꝰ annis viuere crediderūt captū nō interfectū arbitrati cardinali venetiaꝝ eiꝰ culpa cladis magna in ꝑte imputata eſt. cui neꝗ fretū vti par fuerat cuſtodiuit neꝗ trāſuectos hoſtes xp̄ianis ducibꝰ qđ ſcđm fuerat eiꝰ officiuꝫ nūciauit. de nūero ceſoꝝ minime ꝯſtat illud exploratū eſt longe plēs ex turchoꝝ acie cecidiſſe Ceterū ꝓ numero copiaꝝ longe maiꝰ damnū xp̄ianis illatū. Victor amurates neꝗ fugientes hoſtes inſecutꝰ eſt. neꝗ gloriabundꝰ inter ſuos magnifica verba iactauit. neꝗ vt ante aſſueuerat hilarē vultū oſtendit. Interrogatꝰ quid n̄ q̄ triſtior eēt ⁊ cur nō victis hoſtibꝰ exultaret. Nollem inq̄t hoc mō ſepiꝰ vincere. iubēſꝗ vaſa colligi. copias q̄ ſupꝑfuerāt domū remiſit. ipe adrianopolim reuerſus deo ſuo q̄ ꝓ victoria fecerat vota pſoluit. Exinde voluēs animo regni cūras vere felicitatis exꝑtes eſſe. incōſtantiā q̄ꝫ fortune veritꝰ que nulli ꝑpetuo bona eſt. Accerſitis ꝓuinciaꝝ maioribꝰ. Maomethem ex liberis ſuis natu maiorem ꝓ ſe regem cōſtituit. ipſe

priuatam diligens vitā in aſiam profectus cū paucis ocij ſui comitibꝰ religioni cuidā ſolitarie ſeſe addixit. calibaſſa inter ſatrapas turchorū opibꝰ ⁊ auctoritate maior mahometi q̄ nondū ꝑ etatem aptꝰ eſſet impio. gubernator datꝰ. reliq̄ regis filij ne quas regno turbas excitarent more gentis necati ſunt. felicïꝰ apud turchos ꝑuatis q̄ꝫ regibꝰ liberi naſcunt̄. Effluxit deinde nō paruū tempꝰ in quo hungari turchos nec turchi hungaros armis laceſcere pſumpſerunt Sua queꝗ calamitas domi attonitū tenuit. Cruentiſſima varnēſis pugna vires vtriuſꝗ ꝑtꝭ eliſerat. nec turchis neꝗ hūgarꝭ ex bello idoneꝰ erat. Hos huniades. illos calibaſſa aliq̄ nomine gubernauit ferocior huniades reiꝗ militaris ꝑitior ignominiā varne acceptā obliuiſci non poterat ⁊ abolere infamiam. reſartire damna quonā pacto valeret dies nocteſꝗ meditabit̄ ſpem bene gerende rei turchoꝝ q̄es prebuit q̄ iam pridem nullū belli apparatū oſtenderant vires illis atꝗ animos defuiſſe ratus tēpus idoneū exiſtimauit. in quo priſtinā recuꝑare gloriā poſſet turchoſꝗ peſſundaret. quibus ſi adfuit exercitus imperator tamen pro iſtis prorſus defuturum arbitrabat̄. nec magis exiſtimandū exercitū ſine duce q̄ꝫ ducē exercitu carentē. Coactis itaꝗ repente copijs ex hungaria accerſitis bohemoꝝ auxilijs mercennarioꝝ q̄ꝫ militū non parua manu coacta ducere in turchos ſtatuit quos priꝰ aggredi ac cōficere credidit q̄ꝫ nouiſſe ex hungaria nunciaret. eam rebus gerendis ſolertiā ac celeritatē adhibuit. Cōſiliū eius Georgiꝰ deſpotꝰ ſeruie vt ante diximus turchoꝝ ducibꝰ patefecit. Magnuꝫ genti ꝑiculū imminens maius oſtendit. ꝑculſi eo nūcio turchi q̄d agerent non ſatis intelligebant. Amurates iam ſenior religioni addictus regni curas abiecerat. Moamethes etate minor tantā belli molem ferre poſſe non credebat. Calibaſſe defuturā obedientiā putabāt qua nihil eſt in bello magis neceſſariū. Trepidare igitur ac eſtuare modo huc modo illuc mentem conuertere nullū conſiliū ſatis placere. herentibꝰ in deliberatōe nunc ſatrapis nihil tandem ſalubrius viſum q̄ꝫ reuocare ab ocio amuratem. ne q̄ꝫ enī veterani militaturi ſub alio credebant. nec fortunā belli ſub alio temptandā arbitrabant̄ q̄ꝫ ſub eo q̄ vincere conſueſcet. Calibaſſa eius ſententie auctor fuit. in qua re maomethi animum vehementer offendit. Cupiētes in ea expeditōe ſeſe virū oſtendere. verentiſꝗ ne im-

periũ amitteret ſi pater iterũm regnũ aſſume-
ret vt ſunt hoim̃ mutabiles volũtates. Miſſi ĝ
legati Amuratem reuocare. qui comparato mox
exercitu in hoſtẽ ꝓfect⁹ nõ aliter q̃ȝ ſi ad p̃dam
pgerent alacres milites duxit. Jam huniades
cũ copijs ſophiam tranſierat ꝓſtratiſq̃ȝ q̃ oc-
currerant locorum p̃fectis hoſtiles agros late
populatos loco q̃ baſilia vocatur caſtra poſu
erat. quoniã aduentare amuratis copie nunciant
tur non expectauit huniades ꝓuocari prior ipſe
pugnam inijt. commiſſo p̃lio anceps diu certa
men manſit. qua pte pugnauit Huniades fu-
ſi hoſtes terga dedere nec parua ſtrages edita.
pari modo ⁊ amurates in cornu ſuo victor hũ
garos fudit. Poſtremo quoniam victor victo-
rem incurreret non tulerunt chriſtiani turcho-
rum impetum qui q̃ȝq̃ȝ virtute preſtarent nu-
mero tamen ſupati non tam victi q̃ȝ feſſi com-
pulſi ſunt cedere. Hũiades poſtq̃ȝ ſuos neq̃ȝ mi
nis neq̃ȝ p̃cibus ſiſtere poteſt cum paucis ex bel
lo pfugit. Multi hungarie ꝓceres ⁊ nonnulli
eccleſiarum epiſcopi in eo prelio cecidere Grego
rius miles ad internitionem ceſus. nec tamen
pauciores ex turchis interiere. Emptam multo
ſanguine victoriam. Amurates domum redijt
nec diu poſtea relicto moamethi regno quem-
admodum prius deſtinauerat mortem obijt.
corpus eius more maiorum in Pruſa ſepultuȝ
Ea eſt bithinie ciuitas ⁊ aſiatici regni caput.
Paulo anteq̃ȝ obijſſet amurates duxerat vxorẽ
filiam Scanderbeck nobilis in p̃derarcha ſa
trapis ex qua natum filium nomine Chialpi-
num ſextum agentem menſem Calibaſſe mo-
riens commendauit. ille moamethis gratiam
initurus ⁊ matrem ⁊ puerum ei ꝓdidit. Mo-
amethes accerſitis triginta vt aiunt matronis
que puerum recognoſcerent poſtq̃ȝ certã amu-
ratis ſobolem eſſe conſtitit ſtrangulatum ma
tri filium reddidit. funuſq̃ȝ regio more fraternũ
duxit. Auſpicia regni paricidio cõſecrans. ſunt
qui calibaſſam alienũ pueruȝ chialpini nomi-
ne ſuppoſuiſſe ferunt illumq̃ȝ ꝓ filio amuratis
necatum. chialapinũ vero ad Cõſtantinopo-
lim clam educatum. Poſt capturaȝ vero vrbis
inde ſubtractum ac venetias ductum. ⁊ hunc
eſſe quem Calixtus põtifex maximus profra-
tre moametis in palatio cuſtodire iubet. nos
veri periculũ ad grecos remittim⁹. q̃ȝuis mul-
ta in hiſce rebus figmenta interuenire nõ igno
ram⁹ ⁊ ſepe tonſoris filios regio defungi hono
re viderim⁹. Moamethes igit̃ defuncto Amu
rate gubernacula regni ex voto adeptus inſti-
tuta maioꝝ ꝓ ingenio correxit leges. ipſe ſuas.
domi foriſq̃ȝ tulit erariũ locupletauit. noua ve-
ctigalia excogitauit. copias auxit. in proceres ⁊
aulicos ſeuire. contumeliarũ ire cepit. Hic enim ẽ
ille Moamethes qui Coſtanlinopolitanis vt
ſupra inuenimus bellum intulit. De quo nunc
referre que accepimus haud alienum fuit

De expugnatione Conſtantinopolis